

Parlamentarii și interesele lor: între lege și practică

- raport privind monitorizarea declarațiilor de interese -

Parlamentarii și interesele lor: între lege și practică - raport privind monitorizarea declarațiilor de interese, a fost realizat de către Institutul pentru Politici Publice (IPP) din fonduri proprii.

În cadrul proiectului, IPP a colaborat cu Fundația pentru o Societate Deschisă (FSD) și Centrul de Resurse Juridice (CRJ), între partenerii echipei desfășurându-se consultări periodice.

Materialul este disponibil și pe pagina de internet a Institutului pentru Politici Publice la adresa www.ipp.ro.

Autorii studiului:

Adrian Moraru - Coordonator proiect
Valerian Stan - Expert IPP
Monica Tobă - Asistent proiect

Institutul pentru Politici Publice
București

Bd. Hristo Botev nr. 3, et. 2, ap. 3
Sector 3, București
tel/fax: 021 314 15 42
office@ipp.ro
www.ipp.ro

© Dreptul de autor
Toate drepturile de autor aparțin IPP.
Publicația sau fragmente din ea nu pot fi reproduse fără acordul IPP.

Metodologie

În elaborarea acestui material s-au accesat individual toate declarațiile de interese ale membrilor Parlamentului disponibile pe paginile de internet ale Camerei Deputaților (www.cdep.ro) și Senatului (www.senat.ro). Această documentare s-a desfășurat în luna ianuarie 2004. Prin accesarea fiecărei declarații de interese, s-a alcătuit o bază de date structurată funcție de: partid, sex, funcțiile deținute în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau al altor organizații non-guvernamentale, funcții deținute în cadrul partidelor politice, activități profesionale remunerate, calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare și financiare (principalele secțiuni din formularul declarației de interese). IPP a adresat în luna martie 2004, solicitări Camerei Deputaților și Senatului pentru situația declarațiilor de avere și de interese reactualizate.

În paralel cu studierea fiecărei declarații de interese s-a verificat, de pe site-urile menționate mai sus și apartenența politică a fiecărui parlamentar. De asemenea, în luna februarie 2004, am adresat solicitări secretarilor executivi ai tuturor partidelor parlamentare pentru a ne pune la dispoziție baza de date cu funcțiile deținute de parlamentari în partid. Numai PNL și PUR au trimis IPP datele solicitate. Ca o metodă suplimentară de documentare în privința funcțiilor parlamentarilor în partide, au fost accesate site-urile partidelor, în lunile februarie-martie 2004.

Pentru declarațiile de interese ilizibile în anumite secțiuni cât și pentru cele la care nu erau precizate numele societăților comerciale la care parlamentarii dețineau calitatea de acționar/asociat, IPP a solicitat în februarie 2004, individual (44 de parlamentari), menționarea clară a numelui societăților comerciale la care sunt acționari sau asociați, tipul societății comerciale (SRL sau SA), precum și dacă și-au actualizat declarația de interese. 8 parlamentari au răspuns la aceste solicitări. În ceea ce privește verificarea asupra funcțiilor deținute în societăți comerciale, IPP a verificat informațiile cuprinse în declarațiile de interese accesând baza de date a Oficiului Național al Registrului Comerțului - RECOM. Aceste verificări au fost realizate în luna martie 2004.

Alte informații au fost verificate, în luna martie 2004, prin solicitări adresate Președinților Senatului României și Camerei Deputaților privind modul de reglementare a situațiilor de incompatibilitate ale parlamentarilor, precum și situația actualizată a derogărilor acordate.

Pentru o imagine de ansamblu asupra măsurilor guvernamentale privind prevenirea și combaterea incompatibilităților și asupra conflictului de interese, IPP a solicitat în februarie 2004, Ministerului Justiției și Corpului de Control al Guvernului, informări cu privire la activitățile desfășurate cu privire la aplicarea Legii nr. 161/2003.

În toată perioada documentării s-a realizat o monitorizare de presă, studiindu-se cotidienele: Adevărul, Evenimentul Zilei, Cotidianul, România Liberă, Ziuă.

Introducere

Monitorizând aplicarea Legii nr.161/2003 încă de la adoptare, ne-am format o opinie în ce privește eficiența măsurilor anti-corupție care s-ar sprijini pe noul cadru legal pe care Guvernul actual al României l-a prezentat ca fiind o mare realizare a mandatului său. Ipoteza noastră a fost că legea nu va reuși nici măcar să amelioreze cu atât mai puțin să prevină sau să combată faptele de corupție. În lipsa unor sancțiuni ferme și fără să se atribuie responsabilități de control și aplicare de sancțiuni instituțiilor care și-au asumat, prin titulatură, un rol major în lupta împotriva corupției, prevederile legii nu produc efectul anunțat.

Raportul de față continuă seria monitorizărilor asupra eficienței măsurilor generate de aplicarea Legii nr. 161/2003 și, după un raport în decembrie 2003 cu observații în ce privește declarațiile de avere ale parlamentarilor, adăugăm astăzi, prin raportul *Parlamentarii și interesele lor: între lege și practică, raport privind monitorizarea declarațiilor de interese*, informații actualizate rezultate din studierea declarațiilor de interese ale parlamentarilor.

Ca și în cazul precedentului raport, analiza tuturor declarațiilor de interese (realizată în primele trei luni ale acestui an) a urmărit, în principal:

1. aspecte vizând conținutul declarațiilor de interese, pentru a cunoaște mai temeinic apartenența la mediul asociativ dar și la cel de afaceri al parlamentarilor din actualul Parlament al României. Din această perspectivă, putem constata foarte ușor cât de puține informații sunt conținute în formularul pentru declararea intereselor și cât de necorespunzător sunt formulate rubricile astfel încât răspunsurile oferite să fie cât mai vagi și confuze pentru cititor.
2. să evidențieze - folosind ca studiu de caz modul de completare și publicare a declarațiilor de interese - cât de eficiente sunt măsurile anti-corupție promovate astăzi, respectiv cât de eficientă este legislația anti-corupție adoptată anul trecut.

Prin natura expertizei din cadrul IPP, toate datele rezultate din documentarea fiecăreia dintre toate declarațiile de interese ale membrilor actualului Parlament, au constituit suport pentru alcătuirea unei baze de date care permite reprezentări complexe, parte dintre acestea fiind reprezentate în graficele care apar în partea finală a materialului nostru. Alte informații vor fi ulterior folosite IPP pentru viitoare analize pe care își propune să le realizeze.

Totodată, în alcătuirea bazei de date și în desfășurarea documentării pentru studiu, am avut prilejul să aprofundăm analiza asupra textului legii, ceea ce ne-a convins că legea are serioase carențe și că, fără o amendare rapidă și mai ales în secțiunile referitoare la „sancțiuni” și instituții supervizoare, ea nu se va putea constitui niciodată într-un adevărat instrument în lupta anti-corupție. Spre pildă legea nu prevede cum se poate declanșa procedura de

suspendare în cazul în care se constată o incompatibilitate, respectiv o neconcordanță între realitate și conținutul declarației de interese - ceea ce nu se poate admite într-un demers care se vrea de luptă eficientă pentru înlăturarea unor posibile situații de conflict de interese. Fără măsuri de sancționare în cazul în care se constată nereguli, cei cărora această lege li se adresează (în cazul studiului nostru de astăzi, al parlamentarilor) nu le va păsa dacă și când vor fi descoperiți cu nereguli în declarațiile făcute și vor găsi în orice moment explicații să fie absolviți de orice vină. Analiza legislativă pe care am dorit să o includem și de această dată în raport, pentru a sublinia nevoia completării textului de lege, așa cum arată el astăzi, se află mai departe în material.

Nu în ultimul rând, în cadrul documentării realizate am avut prilejul să interacționăm cu o serie de instituții ale administrației centrale și să constatăm că ele nu au instituționalizat nici acum o procedură de urmărire a aplicării legii. Instituții care cu un an în urmă își arogau merite în promovarea legislației anti-corupție (ex. Ministerul Justiției), astăzi rămân simbolic interesate de stadiul implementării legii. Și aceasta în contextul în care mecanismele de detectare, de sesizare și de constatare a situațiilor de incompatibilitate rămân în continuare foarte ineficiente, chiar inexistente.

Dacă reacțiile generate de publicarea raportului asupra declarațiilor de avere se vor repeta și cu acest prilej, un obiectiv important (care pare tot mai iluzoriu) acela de sensibilizare a parlamentarilor și de conștientizare că sunt urmăriți riguros de societatea civilă, pare să se fi atins. În indiferența multora dintre parlamentari față de ceea ce societatea civilă comentează critic la adresa propriei conduite (mai degrabă întru căutarea unor avantaje personale decât ale comunității), se poate produce un anume „disconfort” care să îi determine să fie mai responsabili în fața comunității. Nu ne facem iluzii dar sperăm ca raportul nostru să contribuie la responsabilizarea unui număr mai mare de parlamentari decât cel de astăzi care să completeze cu răspundere și nu cu superficialitate și chiar (unii) în derândere o declarație de interese.

Rămân însă în continuare multe de făcut pentru ca instituțiile statutului, conducătorii instituțiilor publice în care anumite fapte generatoare de conflicte de interese se produc, autorități de anchetă și de soluționare să fie cu adevărat în măsură să își exercite funcțiile pe care, în mod normal, le-ar avea de exercitat. Cum aceste instituții trebuie să fie independente, sunt de căutat soluții mai eficiente pentru ca politicul să favorizeze și nu să intimideze exercitarea tuturor măsurilor care se impun de către instituții și instanțe de control ale statului, la orice nivel al administrației publice.

Sperăm ca datele prezentate sintetic mai departe, să ofere acestora (în primul rând instituțiilor de control) câteva elemente care să ducă, cumva, lucrurile mai departe, de la etapa de constatare pasivă la acțiune determinată pentru a elimina odată pentru totdeauna promovarea intereselor proprii în fața celor ale comunității care ți-a acordat un mandat public pentru a-i veghea îndeplinirea nevoilor.

Comentarii privind monitorizarea aplicării Legii nr. 161/2003 la nivelul Camerei Deputaților și Senatului: reglementări legale și practică

1. Cu privire la deficiențele Legii nr. 161/2003 referitoare la conflictele de interese

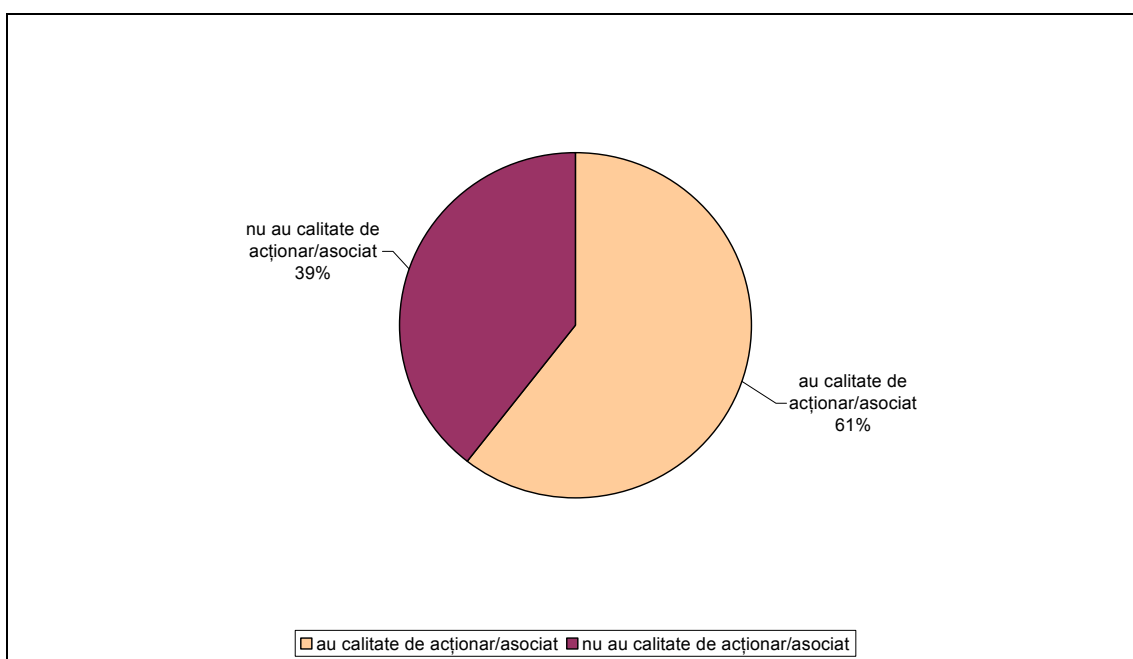
Prevederile Legii referitoare la conflictele de interese sunt deficitare din mai multe puncte de vedere. Faptul acesta este cel mai evident dacă dispozițiile Legii nr. 161/2003¹ sunt comparate cu normele europene în materie. Astfel, Recomandarea nr. R(2000)10 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind Codul de conduită pentru funcționarii publici este în mod categoric mai cuprinzătoare decât Legea în discuție atunci când definește conflictul de interese: „*Conflictul de interese se naște în situația în care un funcționar public are un interes personal de natură să influențeze sau să pară a influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor sale oficiale*” (art. 13 alin. 1). De asemenea, mai cuprinzătoare sunt reglementările europene și în ce privește definirea interesului personal al funcționarului public (art. 13 alin. 2): „*Interesul personal al funcționarului public cuprinde orice avantaj pentru el însuși sau în favoarea familiei sale, a părinților, prietenilor sau persoanelor apropiate, sau a persoanelor sau organizațiilor cu care el a avut relații de afaceri sau politice*”. În comparație cu normele citate, art.70 și următoarele din Cartea I Titlul IV al Legii nr. 161/2003, stabilește că, conflictul de interese privește exclusiv interesele „*de natură patrimonială*” ale oficialului însuși, ale soțului ori rudelor de gradul I. În condițiile în care mai ales din cauza conflictelor de interese ale oficialilor (în primul rând ale oamenilor politici), fenomenul corupției a devenit endemic și sistemic în România, este necesar, în modul cel mai evident, ca prin lege să fie avute în vedere inclusiv interesele „*prietenilor*” oficialilor, ale „*persoanelor apropiate, sau ale persoanelor sau organizațiilor cu care ei au avut relații de afaceri și politice*”.

1.1. Prevederile Legii nr. 161/2003 pentru parlamentari

Legea este deficitară și din cauză că din enumerarea categoriilor cărora le sunt aplicabile prevederile privind conflictele de interese (art. 69) lipsesc, între alții, Președintele României, magistrații, judecătorii Curții Constituționale, membrii Curții de Conturi, membrii Consiliului Legislativ, membrii conducerii BNR, cadrele militare și personalul din serviciile de informații. Parlamentarilor nu le sunt de asemenea aplicabile reglementările specifice privind conflictele de interese (Titlul IV Cap. II și Cap. IV). În acest fel există posibilitatea ca parlamentarii să inițieze sau să sprijine adoptarea unui act normativ cu scopul de a urmări un interes propriu sau al unui grup de persoane în cadrul căruia ei, membrii familiilor lor, ori persoane apropiate lor dețin direct sau indirect controlul. Un număr de monitorizări făcute în ultimii ani, inclusiv după

¹ Legea nr.161 din 19 aprilie 2003, privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în M.Of. nr. 279/21 aprilie 2003.

adoptarea Legii nr. 161/2003, au arătat că marea majoritate a deputaților și senatorilor sunt implicați - direct sau prin intermediul membrilor de familie - în numeroase afaceri. Aceleași monitorizări au evidențiat și faptul că repartizarea deputaților și senatorilor în comisiile permanente, inclusiv la conducerea acestora, s-a făcut deseori în funcție de domeniul în care parlamentarii și familiile lor aveau/au afacerile (industrie, comerț, agricultură, turism, etc). Deficiența la care ne referim este cu atât mai evidentă cu cât pentru deputați și senatori este stabilită obligativitatea întocmirii și depunerii „declarațiilor de interese” (art. 113). Datorită acestor curențe, Legea le oferă parlamentarilor posibilitatea de a dezinforma publicul și de a se prezenta ca persoane care respectă legea deși în realitate se folosesc de deficiențele ei pentru a-și servi, din poziția influentă pe care o au în Parlament, afacerile pe care le desfășoară nestingheriți. O asemenea împrejurare este evident că încurajează corupția.

Grafic 1. Parlamentari care dețin calitatea de asociat sau acționar din total parlamentari

1.2. Legea nr. 161/2003 despre membrii Guvernului

În ce privește membrii Guvernului, secretarii de stat, subsecretarii de stat, prefecții și subprefecții, aceștia sunt obligați să nu emită acte administrative, să nu încheie acte juridice, să nu ia parte la luarea unei decizii în exercitarea funcției publice de autoritate dacă astfel se ajunge la un folos material pentru sine, familie sau rude (art.72). În schimb, Legea permite categoriilor enunțate mai sus, să emită, să aprobe și să adopte acte normative chiar dacă se află în conflict de interese (art. 72 alin 2), ceea ce de asemenea constituie o deficiență majoră a Legii. Se oferă astfel posibilitatea legală ca instituțiile statului să fie folosite pentru promovarea unor interese private și de grup ale celor care conduc sau funcționează în aceste instituții. Din nou, ne aflăm în fața unei încurajări prin lege a corupției.

Legea stabilește că Primul Ministru, prin intermediul Corpului de Control, verifică sesizările cu privire la existența unui conflict de interese la nivelul membrilor Cabinetului, al secretarilor și subsecretarilor de stat, al prefecților și subprefecților. În absența unei dispoziții specifice, însă, dacă Primul Ministru însuși s-ar afla într-o situație de conflict de interese, acesta ar fi pus în postura rizibilă fie de a „verifica” o sesizare făcută asupra propriei persoane, fie de a se autosesiza și de a recomanda începerea urmăririi penale de către organele competente împotriva propriei persoane.

Prin scrisoarea nr. 7/497/1.03.2004 ca răspuns la solicitarea Institutului pentru Politici Publice cu referire la rezultatele activităților privind Legea nr. 161/2003 din domeniul conflictului de interese, al declarațiilor de avere și de interese, Direcția Juridică și Conflicte de Interese din cadrul Corpului de Control al Guvernului menționează că are competența de a verifica conflictul de interese în exercitarea funcției de membru al Guvernului, secretar de stat, subsecretar de stat, sau funcții asimilate acestora, prefect sau subprefect. De asemenea, „până la data prezentei, instituția noastră nu a efectuat verificări în sensul competențelor conferite de actul normativ mai sus-menționat”. Este important de precizat și că, potrivit aceleiași surse, în privința verificării veridicității datelor cuprinse în conținutul declarațiilor de avere și declarațiilor de interese, Corpul de Control al Guvernului nu are competențe.

Serviciul de Informare Publică al Ministerului Justiției precizează, prin răspunsul nr. 79/CT/20.02.2004 dat IPP, că Direcția organizarea instanțelor, resurse umane și statistică judiciară a Ministerului Justiției „are competența de a efectua verificări și de a centraliza datele primite din teritoriu”, iar „baza de date referitoare la regimul incompatibilităților este constituită din declarațiile de interese depuse de consilierii juridici și funcționarii publici din registrul special de evidență a acestora, prevăzut de art.113 din Legea nr. 161/2003.” În ceea ce privește verificările din acest domeniu, „nu au fost înregistrate sesizări și, în consecință, nu s-au făcut verificări pe această temă.”

1.3. Tipuri de declarații incomplete ale parlamentarilor și lipsa sancțiunilor

Reglementările privind conflictele de interese sunt deficitare și pentru că nu prevăd sancțiuni pentru cazul în care oficialii nu respectă obligația declarării intereselor (art. 100 - 103 ale Titlului IV). Conținutul declarațiilor de interese este, de asemenea, stabilit deficitar (art. 111), în sensul că prin aceste declarații, oficialii au obligația să declare numai interesele personale, și nu și pe cele ale „soților ori rudelor de gradul I”, așa cum acestea sunt avute în vedere de art. 72 și următoarele. Monitorizarea efectuată de către IPP în această etapă a evidențiat inclusiv faptul că modul în care sunt formulate cele cinci capitole ale „Declarației de interese” este imprecis, ceea ce a condus la o interpretare a Legii și la o practică complet neunitară. Unul din mai multele exemple care pot fi date este acela al capitolului 4 din formularul „Declarației de interese” - „Calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare și financiare”. În absența unor alte precizări ale textului Legii, deputații și senatorii pot completa acest capitol chiar și numai cu mențiunea „Da” sau „Nu”, ceea ce face complet ineficace, sub acest aspect, reglementările privind declararea intereselor private, în raport cu care interesul public poate intra în conflict. Dacă oficialii vor declara doar, sec, că „Da”, sunt acționari la societăți comerciale, fără a preciza care sunt acele societăți comerciale, nimeni nu va avea posibilitatea să afle, consultând „Declarația de interese”, dacă respectivii oficiali s-au aflat sau nu în vreo situație de conflict de interes pe timpul cât au avut funcții sau calități publice. O asemenea interpretare a Legii este facilitată și de faptul că persoanele stabilite prin Lege să primească „Declarațiile de interese” (secretarii generali ai Camerelor, în cazul deputaților și senatorilor) nu au prevăzute atribuții care să asigure o interpretare corectă a Legii și o practică unitară, care să facă aplicabilă și nu inaplicabilă și ineficace Legea.

Din documentarea realizată în cadrul acestui proiect am constatat că răspunsurile incomplete la rubricile prevăzute de declarația de interese pot fi variate. În acest sens, există cazuri de parlamentari care, la rubricile:

- **funcții deținute în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații non-guvernamentale** au răspuns astfel: Gheorghe Suditu, deputat PSD, „președinte la o fundație, președinte la o asociație, vicepreședinte la un club”, nementiionând deci numele acestor organizații; există și situații în care sunt precizate numai inițialele organizațiilor non-guvernamentale, ca de exemplu, deputatul PSD, Gheorghiu Viorel, care declară: „vicepreședinte FIR, vicepreședinte FNR”
- **funcții deținute în cadrul partidelor politice**: deputata PRM, Daniela Buruiană-Aprodu a răspuns „diverse”
- **activități profesionale remunerate**: deputatul PUR, Florea Voinea, a răspuns cu „Da”
- **calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare și financiare**, au completat după cum urmează: Godja Petru, deputat PSD, „Asociat în SRL”, Stanciu Zisu, deputat PSD, a răspuns numai cu

„Da”, Penciu Corin, senator PNL, „asociat și acționar la 2 societăți comerciale”, Puzdrea Dumitru, deputat PRM, „dețin calitatea de asociat și acționar la societăți comerciale”, Frunda Gyorgy, senator UDMR, „Da, la societăți comerciale private” Popescu Kanty Cătălin, deputat PSD, „acțiuni prin procesul de privatizare (neseemnificative)”.

Un alt tip de declarații incomplete se referă la **cazurile de parlamentari care nu și-au declarat toate funcțiile deținute în partid:**

- senatorul PSD, Athanasiu Alexandru - a declarat că este Președintele Consiliului Național al PSD, dar nu și că este membru în Biroul Executiv Central al PSD (sursa informațiilor: site-ul Partidului Social Democrat - www.psd.ro accesat în perioada 1-15 februarie 2004, prezentând lista membrilor Biroului Executiv Central al PSD la 9 iulie 2003)
- Rus Ioan, deputat PSD, a declarat că este membru în Consiliul Național PSD, dar nu a declarat că este vicepreședinte și membru în Delegația Permanentă a Biroului Executiv Central al PSD (sursa informațiilor: site-ul Partidului Social Democrat - www.psd.ro, accesat în aceeași perioadă)
- Cherescu Pavel, deputat PUR, a declarat că este membru al Consiliului Național PUR, dar nu și că este membru în Biroul Permanent (sursa informațiilor: răspunsul la solicitarea IPP dat de secretarul general PUR, Codruț Șereș, în data de 15 martie 2004).

Tot în privința acurateței informațiilor declarate de parlamentari în formularele declarațiilor de interese, menționăm și exemplul unor **parlamentari, care, la momentul documentării** apartenenței politice realizată de IPP (9 -12 ianuarie 2004), **erau membri PSD, iar în declarațiile de interese sunt menționate funcții deținute în cadrul PUR**, astfel:

- Dinu Marin, senator PSD a declarat că este vicepreședinte al Partidului Umanist din România (social-liberal)
- Leca Aureliu, senator PSD, declară că este membru în Consiliul Național al PUR
- Pop de Popa Ioan, senator PSD, menționează că este vicepreședinte al Partidului Umanist din România Social Liberal (PUR)
- Bahrin Dorel, deputat PSD, declară că este vicepreședinte al Partidului Umanist din România (social-liberal)
- Bălășoiu Amalia, deputată PSD, a declarat că este președinte al Organizației Județene Sibiu PUR (social-liberal)
- deputata PSD, Mândrea-Muraru Mihaela, declară că este membru în Consiliul Național al PUR.

Toți cei menționați mai sus au părăsit Partidul Umanist din România, dar nu au considerat că schimbarea este atât de importantă pentru a-și rectifica această precizare din declarația de interese.

Analizând conținutul declarațiilor de interese, se poate observa că există numeroase cazuri de parlamentari care **precizează că vor demisiona din**

funcțiile deținute, sau că societățile la care sunt acționari/asociați se vor dizolva, **fără însă a depune o nouă declarație de interese care să prezinte modificările menționate.**

De exemplu:

- deputatul PSD Gheorghiu Viorel, precizează că: „am fost acționar în mai multe societăți comerciale mixte care nu au mai lucrat din anul 1994 și care cred că sunt desființate”
- deputatul PRM, Pleșa Eugen Lucian menționează că „după 24 de ani de muncă la o întreprindere modestă trebuie să ne despărțim că este societate comercială și cei care decid sunt visători în lumi de ei știute din ce au auzit”,
- deputatul PSD Spiridon Nicu menționează că „până pe data de 30 iunie îmi voi da demisia din CA la Bere Alutus SA”
- deputatul din partea minorităților Savu Vasile Ioan declară că „voi trece la desființarea societății mai sus-menționate dar în prezent sunt internat în spital la Timișoara, după revenirea de la spital o voi desființa”
- deputatul PSD Mițaru Anton precizează că fundația menționată la prima rubrică a declarației de interese este în curs de desființare.

Într-un alt registru al informațiilor declarate, există și parlamentari care fac și anumite „evaluări” în propria declarație de interese asupra eficienței Legii nr. 161/2003, astfel:

- deputata PRM Lari Iorga Leonida declară că „legea anticorupție creează mari confuzii, îi acoperă adevărații vinovați ai dezastrului național. Mai consider că e o nouă încercare de compromitere a Parlamentului României”
- deputatul PRM Bucur Constantin consideră că „Nu aceasta este metoda prin care veți putea asana clasa politică din România”.

În contrast cu astfel de declarații, putem indica însă și un exemplu de declarație de interes, cea a deputatului PSD, Miron Vasile, care anexează documentele care dovedesc retragerea din asociere și administrație din cadrul societății comerciale Copomix Impex SRL.

2. Cu privire la deficiențele Legii nr. 161/2003 referitoare la ieșirea deputaților și senatorilor din situațiile de incompatibilitate și consecințele de ordin practic ale acestora

2.1. Prevederile Legii nr. 161/2003

Potrivit art. 83 alin (1) din Cartea I Titlul IV al Legii nr. 161/2003 (intrată în vigoare la 21 aprilie 2003), în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a Legii (deci, până la 6 mai 2003), deputații și senatorii care se aflau în vreuna din incompatibilitățile prevăzute de Lege aveau obligația de a informa Birourile permanente ale Camerei din care fac parte. Potrivit art. 83 (2) al Legii, în termen de 60 de zile de la expirarea termenului amintit (7 iulie 2003), deputații și senatorii au avut posibilitatea să opteze între mandatul de parlamentar și funcția care genera incompatibilitatea, demisionând din una dintre funcții. Aliniatul (3) al aceluiași articol prevede că după expirarea termenului de 60 de zile, dacă starea de incompatibilitate continuă să existe, deputatul sau senatorul este considerat demisionat din funcția de parlamentar. "Demisia se aduce la cunoștința Camerei din care face parte parlamentarul. Hotărârea Camerei prin care se constată demisia se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Procedura de constatare a incompatibilității este cea prevăzută în Regulamentul Camerei Deputaților și în Regulamentul Senatului".

2.2. Regulamentul Camerei Deputaților despre incompatibilități

Referitor la deputați, Regulamentului Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților (HCD nr. 8/1994), a reglementat, prin art. 185 - 189, cazurile de incompatibilitate ale deputaților precum și ieșirea, prin demisie, din aceste situații. Dispozițiile contrare Legii nr. 161/2003 au fost abrogate implicit odată cu adoptarea acestei Legi - lege organică, prin raportare la dispozițiile art. 68 alin (3) din Constituția în vigoare la data adoptării Legii nr. 161/2003, și ulterioară HCD nr.8/1994. Art. 193 al Regulamentului Camerei Deputaților prevede: "Cazurile de incompatibilitate vor fi trimise spre examinare Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților, care va întocmi un raport. Propunerile Comisiei se aprobă de Cameră cu votul majorității membrilor ei". (HCD nr. 23 din 11 noiembrie 2003 privind modificarea și completarea Regulamentului Camerei Deputaților, aprobat prin HCD nr. 8/1994, nu a abrogat, modificat sau completat Secțiunea din Regulament referitoare la incompatibilitățile deputaților).

Din examinarea coroborată a art. 83 din Legea nr. 161/2003 și a art. 193 din Regulamentul Camerei Deputaților, reglementări contradictorii în mod evident, și prin luarea în considerare a principiului potrivit căruia legea trebuie interpretată în sensul aplicării și nu al neaplicării ei, rezultă că dispozițiile art. 83 al Legii nr. 161/2003 au fost și sunt deplin aplicabile în materia ieșirii din situațiile de incompatibilitate. În cazul în care demiterea deputaților "incompatibili" nu s-a produs prin votul Camerei Deputaților, în urma procedurilor prescrise prin art. 193 al Regulamentului acestei Camere, ea

operează de drept de la data la care s-a împlinit termenul de 60 de zile prevăzut de Legea nr.161/2003. În consecință, deputații care în termenul de 60 de zile prevăzut de alin. (3) al art. 83 din Legea nr. 161/2003 nu au ieșit din situația de incompatibilitate trebuie considerați demisi din funcția de parlamentar începând cu data la care s-au împlinit cele 60 de zile (7 iulie 2003). Fac excepție de la această situație deputații cărora Biroul permanent al Camerei Deputaților le-a aprobat, în temeiul art. 82 alin. (2) din Titlul IV al Legii nr. 161/2003, exercitarea în continuare a funcțiilor care generează starea de incompatibilitate cu statutul de parlamentar. Prin scrisoarea sa din 26 februarie 2004, coordonatorul Biroului de relații cu societatea civilă al Camerei Deputaților a comunicat IPP că în această ultimă situație se găsesc numai următorii deputați²: Florin Georgescu - pentru funcția de membru al Consiliului de administrație al Băncii Comerciale Române, Gheorghe-Romeo Leonard Cazan³ - pentru funcția de membru în Comisia de privatizare a Băncii Comerciale Române și Ovidiu Tiberiu Mușetescu - pentru funcția de președinte al Autorității pentru Privatizarea și Administrarea Participațiilor Statului.

Dar, din examinarea declarațiilor de interese ale deputaților, am constatat că anumiți parlamentari au rămas, în continuare în situație de incompatibilitate fără a se lua măsuri în acest sens. Este cazul deputaților Vida Iuliu, Pecs Francisc, Spiridon Nicu, Neacșu Ilie, Gheorghiu Viorel, Armaș Iosif, Palade Doru Dumitru, Istvan Antal, Pleșa Eugen⁴.

De asemenea, privind reglementările legale ale procedurii de sesizare și constatare a situațiilor de incompatibilitate prevăzute de Legea nr.161/2003, același Birou de Relații cu Societatea Civilă a Camerei Deputaților comunică IPP, prin scrisoarea din nr.60 /27 din 15 martie 2004 că „aceasta este prevăzută în art. 83 din legea amintită, precum și în articolele 185-193 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 51 din 31 ianuarie 2001”.

2.3. Regulamentul Senatului despre incompatibilități

În privința senatorilor, Regulamentului Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului (HS nr.13/1993), a reglementat, prin art. 172-175 alin (1), cazurile de incompatibilitate ale senatorilor precum și ieșirea, prin demisie, din aceste situații. Dispozițiile contrare Legii nr. 161/2003 au fost abrogate implicit odată cu adoptarea acestei Legi - lege organică, prin raportare la dispozițiile art. 68 alin (3) din Constituția în vigoare la data adoptării Legii nr. 161/2003, și ulterioară HS nr. 13/1993. Art.175 alin (1) al Regulamentului Senatului

² Vezi Anexa nr.1, Parlamentarii cărora Biroul Permanent al Camerei Deputaților/Senatului le-a aprobat exercitarea în continuare a funcțiilor care generează starea de incompatibilitate cu statutul de parlamentar.

³ Domnul deputat Cazan și-a reactualizat declarația de interese după ce IPP încheia documentarea aferentă acestui studiu, menționând că funcția sa, de membru în Comisia de Privatizare a BCR, a fost aprobată de Parlamentul României. De asemenea, și domnii deputați Dumitru Chiriță și Sergius Tiberiu Sbârcea (parlamentari care nu au declarat funcții incompatibile cu exercitarea mandatului de deputat) și-au reactualizat declarațiile de interese.

⁴ Vezi Anexa nr. 2, Parlamentarii care au declarat funcții incompatibile cu exercitarea funcției de parlamentar (sursa: www.cdep.ro și www.senat.ro, data accesării: 21 martie 2004).

prevedea că senatorul care se afla într-o situație de incompatibilitate avea obligația să “demisioneze din funcțiile care sunt incompatibile cu mandatul de senator, în termen de 30 de zile de la data validării mandatului”. Aliniatul (2) al aceluiași articol, rămas în vigoare însă contradictoriu în raport cu dispozițiile art. 83 alin (3) din Titlul IV al Legii nr. 161/2003, prevede: “După expirarea termenului prevăzut la alin (1), senatorul care se află într-un caz de incompatibilitate este declarat demisionat din funcția de senator, de către Senat, la cererea Biroului permanent al acestuia, pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări”. (HS nr. 20 din 18 noiembrie 2003 privind modificarea și completarea Regulamentului Senatului, aprobat prin HS nr. 16/1993, a abrogat explicit și în întregime Secțiunea privind incompatibilitățile senatorilor). Prin această abrogare, Legea nr. 161/2003 a fost făcută, practic, sub acest aspect, inaplicabilă. În aceste condiții, pentru a afla care este în prezent, la nivelul Senatului, procedura de constatare a incompatibilităților, IPP a solicitat conducerii acestei Camere precizările necesare. Prin scrisoarea nr. 614 din 18 martie 2004, Biroul de informare publică directă a persoanelor a comunicat că: “Procedura de constatare a incompatibilității privind calitatea de senator nu este alta decât cea legală, stabilită prin Legea nr. 161/2003”. Răspunsul Senatului este, însă, în contradicție evidentă cu situația reală din acest moment și cu dispozițiile Legii nr.161/2003, invocate în motivarea răspunsului în discuție, dispoziții care, repetăm, sub acest aspect, fac trimitere la Regulamentul Senatului.

Și în acest caz, din examinarea coroborată a art. 83 din Legea nr.161/2003 și a art. 175 alin (2) din Regulamentul Senatului, reglementări contradictorii în mod evident, și prin luarea în considerare a principiului potrivit căruia legea trebuie interpretată în sensul aplicării și nu al neaplicării ei, rezultă că dispozițiile art. 83 al Legii nr. 161/2003 au fost și sunt pe deplin aplicabile. În cazul în care demiterea senatorilor “incompatibili” nu s-a produs prin votul Senatului, în urma procedurilor prescrise prin art. 175 alin (2) al Regulamentului acestei Camere, ea operează de drept de la data la care s-a împlinit termenul de 60 de zile prevăzut de Legea nr.161/2003. În consecință, senatorii care în termenul de 60 de zile prevăzut de alin (3) al art. 83 din Legea nr. 161/2003 nu au ieșit din situația de incompatibilitate trebuie considerați demisi din funcția de parlamentar începând cu data la care s-au împlinit cele 60 de zile (7 iulie 2003). Fac excepție de la această situație senatorii cărora Biroul permanent al Senatului le-a aprobat, în temeiul art. 82 alin (2) din Titlul IV al Legii nr. 161/2003, exercitarea în continuare a funcțiilor care generează starea de incompatibilitate cu statutul de parlamentar.

Prin scrisoarea nr. 487/03.03.2004, redactată de Senatul României, prin Biroul de Informare Publică Directă a Persoanelor, s-a comunicat IPP că s-a aprobat „propunerea domnului Prim-Ministru Adrian Năstase, ca domnul senator Dan Mircea Popescu să exercite atât mandatul de parlamentar, cât și pe cel de membru în Consiliul de Administrație al Băncii de Export-Import a României - S.A. (Eximbank).” Interesant este că, la data la care această decizie se adopta (ședința Biroului Permanent al Senatului din 1 iulie 2003), domnul senator Dan Mircea Popescu nici nu declarase această funcție în propriul formular al declarației de interese.

Pe lângă situația prezentată mai sus, din documentarea realizată de IPP, următorii senatori au declarat funcții incompatibile cu statutul de parlamentar, nici pentru aceștia neluându-se nici o măsură de sancționare, la fel ca în cazul deputaților anterior menționați. Ne referim la senatorii: Triță Făniță, Avram Dan, Pană Viorel Marian. Nici unul dintre aceștia nu și-a actualizat declarațiile de interese, singurul senator care a realizat această actualizare după ce IPP a realizat documentarea necesară proiectului fiind Matei Vintilă.

Din monitorizarea de presă⁵ realizată în cadrul acestui proiect, s-au sesizat cazurile unor funcționari publici care dețineau și funcții politice de conducere, ceea ce reprezintă o situație de incompatibilitate, potrivit Legii nr. 161/2003. Potrivit răspunsului premierului Adrian Năstase, adresat deputatului PD Mircea Toader și menționat în același articol, incompatibilitatea intervine în cazul funcțiilor din organele de conducere ale partidelor politice și nu în organizații neguvernamentale. Aceasta ar însemna că Organizația de Femei a PSD ar reprezenta o organizație neguvernamentală, și, în consecință, parlamentarii care au declarat că dețin funcții în cadrul acestei organizații ar fi trebuit să le declare la rubrica: **funcții deținute în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații non-guvernamentale** și nu la cea referitoare la **funcțiile deținute în cadrul partidelor politice**, așa cum este cazul senatoarelor PSD Stoica Fevronia și Dobrescu Maria-Antoaneta, și al deputatelor aceleiași partid, Afrăsinei Viorica, Drețcanu Doina-Micșunica, Lepădatu Lucia-Cornelia, Naum Liana Elena și Vasile Aurelia. Menționăm că statutul Partidului Social Democrat precizează, la capitolul VI, secțiunea I, articolul 77, alin (4), că „în cadrul organizațiilor P.S.D.- comunale, orășenești, municipale, sectoarelor municipiului București, județene și a Municipiului București - se constituie organizații de femei.” ceea ce contravine evident cu explicațiile oferite de președintele PSD (sursa: www.psd.ro, data accesării: 20 martie 2004).

⁵ România Liberă din 17 februarie 2004, cu articolul „Adrian Năstase: Organizația de Femei a PSD este ONG”.

3. Principale aspecte privind rezultatele prelucrării datelor din formularele referitoare la conflictul de interese ale parlamentarilor din actualul Parlament al României

Monitorizarea realizată de IPP asupra declarațiilor de interese ale parlamentarilor din Camera Deputaților și Senatul României radiografiază statistic situația suprapunerii dintre calitatea de parlamentar și deținerea de funcții în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații neguvernamentale, deținerea de funcții în cadrul partidelor politice, realizarea de activități profesionale remunerate precum și calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale. Situația statistică agregă datele furnizate de parlamentari în propriile declarații de interese.

Astfel s-au putut constata următoarele aspecte:

- un număr de 232 de parlamentari (aproximativ jumătate din totalul deputaților și senatorilor) dețin funcții în cadrul unor asociații și fundații, iar dintre aceștia 186 au una sau mai multe funcții de conducere, în medie numărul de funcții de conducere deținute fiind de 1,5. Există diferențe semnificative în ceea ce privește deținerea de funcții în asociații sau fundații în funcție de apartenența politică a parlamentarilor. Astfel, procentul cel mai mare de parlamentari cu funcții în asociații și fundații aparține grupului minorităților naționale (83%) urmat de Partidul Național Liberal cu un procent de 63% și de Uniunea Democrată Maghiară din România (62%). Cel mai mic procent de parlamentari care dețin funcții în asociații și fundații aparține Partidului România Mare (30%), o valoare procentuală asemănătoare înregistrând Partidul Democrat (35%). Partidul de guvernământ deține numărul cel mai mare de parlamentari membri sau chiar lideri ai unor asociații și fundații (115), însă procentual, ei reprezintă numai jumătate din totalul deputaților și senatorilor PSD.
- parlamentarele românce dețin la fel de multe funcții în asociații sau fundații ca și parlamentarii (50% femei, comparativ cu 48%)
- calitatea de parlamentar se suprapune cu deținerea de funcții în partidele politice pentru 82% din membrii Camerei Deputaților și Senatului. Majoritatea acestora dețin mai mult de o funcție în partidele în care sunt membri, pe primul loc fiind parlamentarii PSD, cu 1,69 de funcții deținute, urmați de parlamentarii PRM, cu 1,6 funcții și parlamentarii PUR cu 1,5 funcții. Un procent mare dintre senatorii și deputații cu funcții în partidele politice sunt implicați în conducerea partidelor politice la nivelul superior (național și județean), și un procent mic (11%) la nivelul inferior (subjudețean). Dintre femeile parlamentar, 86% dețin funcții în partidele politice, cele mai multe la nivel național și județean, în timp ce 82% dintre bărbații deputați și senatori ocupă asemenea funcții. Trebuie reamintit, însă, faptul că în Parlamentul României există 436 de bărbați și numai 49 de femei.
- raportând procentele de funcții deținute în cadrul partidelor politice de bărbați la cele deținute de femeile din Parlamentul României, se observă că, femeile au mai multe funcții la nivel național decât bărbații; aceștia din urmă dețin mai multe astfel de funcții la nivel local

- situația la nivelul fiecărui partid parlamentar arată că, pe lângă calitatea de deputat sau senator, majoritatea parlamentarilor au funcții importante în partid. Astfel, 89% din parlamentarii PSD dețin funcții de conducere în cadrul partidului. Procente la fel de mari înregistrează și alte partide: PD (89%), PRM (86%), PNL (85%), PUR (80%). Cel mai mic procent (11%) este înregistrat de Grupul Minorităților Naționale unde numai 2 dintre cei 18 parlamentari au și funcții în cadrul organizațiilor pe care le reprezintă.
- un procent de 39% din parlamentari desfășoară una sau mai multe activități profesionale remunerate. Realizând un raport între numărul celor care declară că desfășoară activități profesionale remunerate și numărul acestui tip de activități, rezultă că există mai mult de o activitate profesională remunerată pentru fiecare parlamentar (1,7). Profesia cea mai răspândită în rândul acestora este cea de profesor (66%), urmată de cea de avocat (15%) și medic (6%). Bărbații optează să profeseze în paralel cu activitatea parlamentară într-un procent mai mare decât femeile (40%, comparativ cu 35 %). Procentele celor care desfășoară activități profesionale remunerate sunt relativ uniforme în funcție de apartenența politică a parlamentarilor. Se poate observa totuși că parlamentarii independenți sunt cei mai implicați în activități profesionale, 45% dintre aceștia activând în diverse profesii remunerate, iar cei mai puțin implicați sunt parlamentarii care reprezintă organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale (28%).
- un procent de 61% dintre parlamentari au declarat că au în prezent calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, la societăți de asigurare și financiare. O parte din cei 294 de parlamentari incluși în această categorie sunt acționari sau asociați la două sau mai multe societăți, rezultând astfel un număr total de 732 de societăți în care sunt acționari sau la care sunt asociați deputații și senatorii români. Numai 49% dintre parlamentarii de sex feminin sunt acționari sau asociați la societăți comerciale sau bancare, comparativ cu 62% dintre bărbații parlamentari. Procentual, Partidul Umanist Român are cei mai mulți membri acționari sau asociați (80%), fiind urmat de Partidul Democrat unde 70% dintre parlamentarii acestui partid au declarat că sunt acționari sau asociați la diferite firme și societăți. Numărul cel mai mare de parlamentari care au asemenea poziții în cadrul unor societăți comerciale, bănci sau societăți de asigurare și financiare aparține Partidului Social Democrat (156 din 227 de parlamentari PSD).
- așa cum rezultă din această monitorizare, un număr mare de parlamentari și parlamentare se află în situații care pot genera conflicte de interese. Printre membrii Camerei Deputaților și Senatului calitatea de parlamentar se suprapune cel mai adesea cu deținerea de funcții în cadrul partidelor politice. În același timp, un procent semnificativ dintre aceștia (61%) sunt acționari sau asociați la societăți comerciale, bănci sau alte instituții cu profil economic.

Concluzii și recomandări

Monitorizarea recentă a aplicării Legii 161/2003, în secțiunea care privește declarațiile de interese ale parlamentarilor, permite deja câteva concluzii importante cu privire la disfuncționalități și omisiuni. Astfel, din ultimele luni în care am studiat atât actualele reglementări privind completarea și publicarea declarațiilor de interese ale parlamentarilor și modul efectiv în care acest lucru se întâmplă, am constatat următoarele:

1. Legea nr. 161/2003 a fost adoptată cu carențe majore inclusiv în materia conflictului de interese și a sistemului de incompatibilități ale oficialilor. Una din consecințele cele mai serioase ale acestui fapt este încurajarea unei practici neunitare, lipsită de transparență, de responsabilitate și integritate din partea oficialilor, inclusiv a deputaților și senatorilor. Monitorizările făcute cu privire la aplicarea Legii nr. 161/2003 au confirmat, și în această a treia etapă a lor, că „Legea anticorupție” încurajează corupția.
2. Deficiențele cele mai serioase ale Legii, pe care IPP dorește să le semnaleze, țin de faptul că parlamentarii sunt exceptați de la reglementările privind conflictele de interese, nu sunt prevăzute sancțiuni pentru refuzul de a depune declarațiile de interese, capitolele acestor declarații sunt formulate imprecis și confuz și nu obligă la menționarea intereselor soților și rudelor de gradul I, așa cum prevede legea.
3. În materie de incompatibilități, dispozițiile Legii nr. 161/2003 și ale Regulamentelor celor două Camere sunt contradictorii în mod evident. Sub aspect practic, este de semnalat faptul că la aproape un an de la intrarea în vigoare a Legii există încă parlamentari în situații de incompatibilitate, fără ca acest fapt să conducă la vreuna din consecințele prescrise prin Lege, în special la considerarea respectivilor parlamentari ca demisi din calitatea oficială pe care o dețin prin încălcarea gravă a Legii.
4. Probleme ca: declarații completate ilizibil, interpretare diferită a informațiilor sau datelor presupuse de capitolele declarației etc. nu pot fi înlăturate în lipsa unor precizări clare privind modul de completare și a unui mecanism de verificare a acestora.
5. IPP consideră că este necesar ca prin lege să se asigure gratuitatea accesului la informațiile care prin Legea nr 161/2003 sunt definite ca având relevanță în materie de conflicte de interese, precum calitatea de acționar/asociat în cadrul societăților comerciale ori de administrator al acestora, funcțiile pe care oficialul ori soțul și rudele sale de gradul I le deține în cadrul asociațiilor și fundațiilor etc. O asemenea practică ar face într-o măsură mai mare efectiv principiul transparenței și responsabilității în activitatea și comportamentul celor care ocupă poziții de demnitate și autoritate publică.

6. Unul din prea puținele aspecte pozitive pe care IPP îl poate semnala în urma monitorizărilor pe care le-a făcut este că declarațiile de interese ale parlamentarilor au fost publicate pe pagina de Internet deși Legea obligă doar să fie accesibile public.

Astfel de studii trebuie văzute ca un instrument în vederea eficientizării aplicării Legii 161/2003, ca barometre pentru evaluarea modului în care această legislație reușește să contribuie cu adevărat la lupta împotriva corupției. Ele au menirea lor și nu pot suplini responsabilitatea care revine instituțiilor statului cu atribuții în controlul și sancționarea completării eronate (inclusiv prin omisiune) a unor acte publice cum este cazul declarației de interese.

Din aceste considerente și nu numai, studii aplicate la modul de implementare a Legii 161/2003 trebuie să continue, iar IPP va rămâne dedicat acestui demers cel puțin până când instituțiile publice vor lua în considerare datele și vor acționa în consecință penalizând orice încălcare a legii.

Anexe

Anexa 1.

Parlamentarii cărora Biroul Permanent al Camerei Deputaților/Senatului le-a aprobat exercitarea în continuare a funcțiilor care generează starea de incompatibilitate cu statutul de parlamentar

1. Georgescu Florin
PSD
Camera Deputaților
pentru funcția de membru în Consiliul de Administrație al Băncii Comerciale Române
2. Cazan Gheorghe-Romeo Leonard
PSD
Camera Deputaților
pentru funcția de membru în Comisia de Privatizare a Băncii Comerciale Române SA
3. Mușetescu Ovidiu-Tiberiu
PSD
Camera Deputaților
pentru funcția de președinte al autorității pentru Privatizarea și Administrarea Participațiilor Statului
4. Popescu Dan Mircea
PSD
Senat
pentru funcția de membru în Consiliul de Administrație al Băncii de Export-Import a României

Anexa 2.

Parlamentarii care au declarat funcții incompatibile cu exercitarea funcției de parlamentar

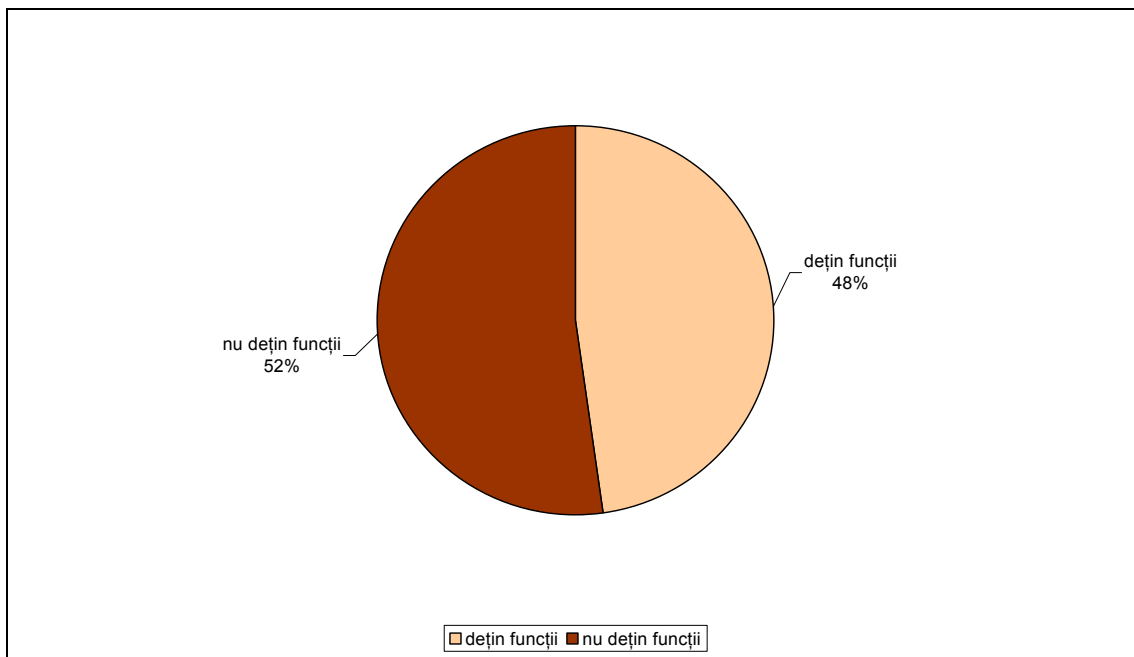
(sursa: www.cdep.ro și www.senat.ro, data accesării: 21 martie 2004)

Vida Iuliu	UDMR	Camera Deputaților	Membru în Consiliul de Administrație al SC Banc Post cu sediul în București
Pécs Francisc	UDMR	Camera Deputaților	Membru în Consiliul de Administrație la SUM Nova Invest SA Satu Mare Membru în Consiliul de Administrație al SC
Spiridon Nicu	PSD	Camera Deputaților	Președinte CA la Bere Alutus SA (până pe data de 30 iunie îmi voi da demisia din CA la Bere Alutus SA)
Făniță Triță	PSD	Senat	Director general SC Agroexport SA Administrator SC Agroexport SA Administrator SC Steaua de Mare Director general SC Ferma Dorobanțu SA
Neacșu Ilie	PSD	Camera Deputaților	Consiliul de Administrație al SC Universul SA București unde dețin aproximativ 36% din acțiuni
Avram Dan	PNL	Senat	Director comercial la SC Moldocip SA
Gheorghiu Viorel	PSD	Camera Deputaților	Membru CA Lukoil SA
Armaș Iosif	PSD	Camera Deputaților	Președinte CA - SC Argirom Internațional SA Președinte CA - SC Pomona SA Președinte CA - SC Hercules SA Președinte CA - SC Aeroportul Caransebeș SA Președinte CA - SC Agricom Borcea SA Membru CA - SC Semag SA Topleț Președinte CA - SC Zahăr Călărași SA
Palade Doru Dumitru	PRM	Camera Deputaților	Institutul Național C/D Textile - Membru CA
Antal István	UDMR	Camera Deputaților	Membru în Consiliul de Administrație la SC Tuv Rheiland Brandenburg România SRL
Pană Viorel-Marian	PSD	Senat	Membru CA SIF Muntenia
Pleșa Eugen	PRM	Camera Deputaților	Director (din 1991 - cu concurs) la SC Recorom Dorobanți SA unde sunt angajat din ianuarie 1979 când era ICRAL Herăstrău iar eu șef de șantier

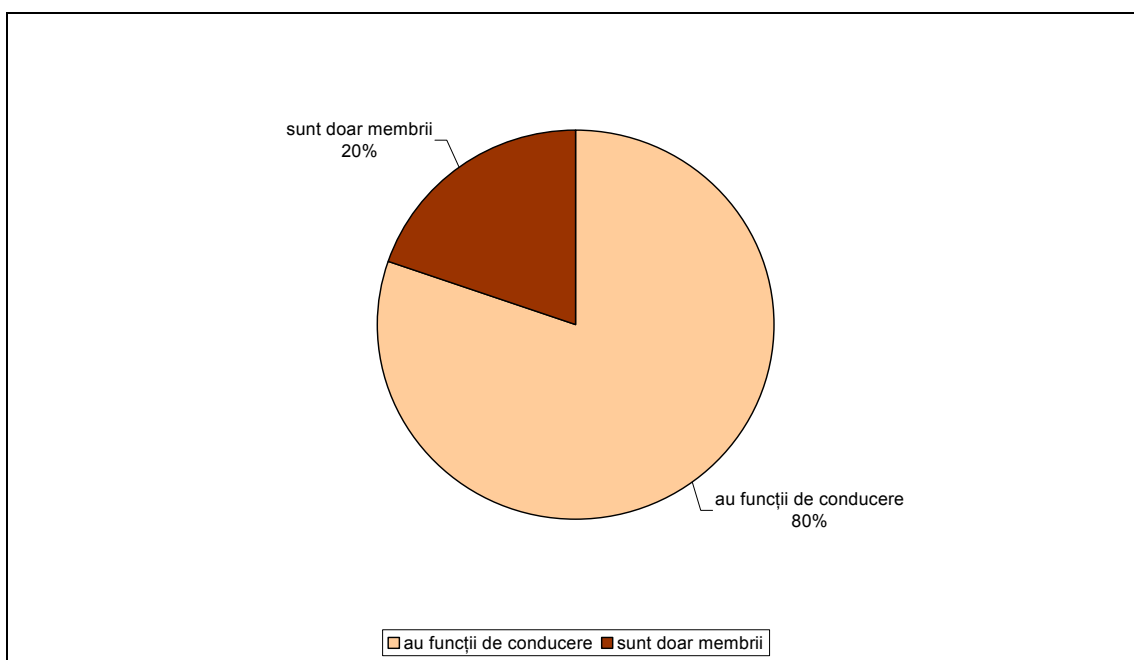
Anexa 3.

Grafice

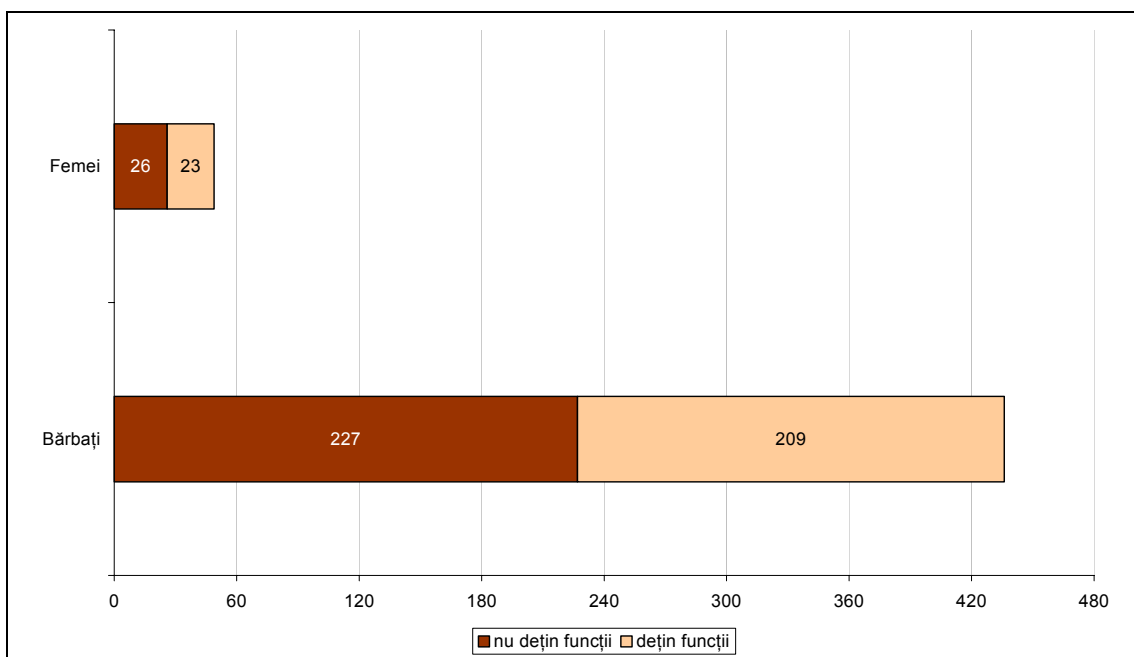
Funcții în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații non-guvernamentale

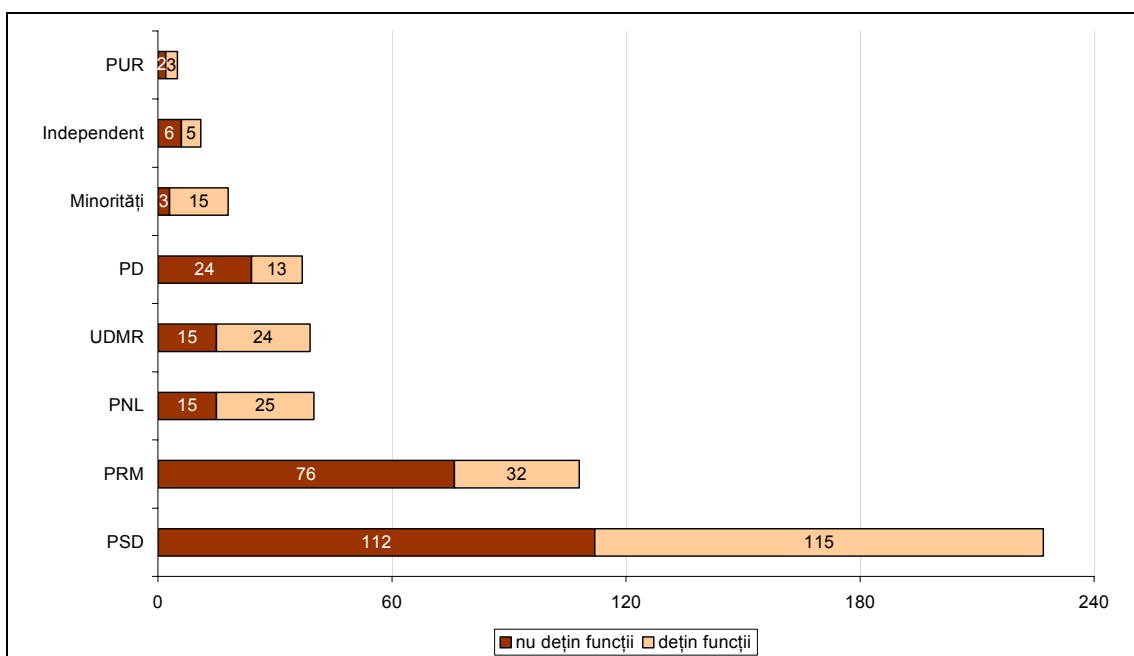
Grafic 3.1 Parlamentari care dețin funcții în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații non-guvernamentale din total parlamentari

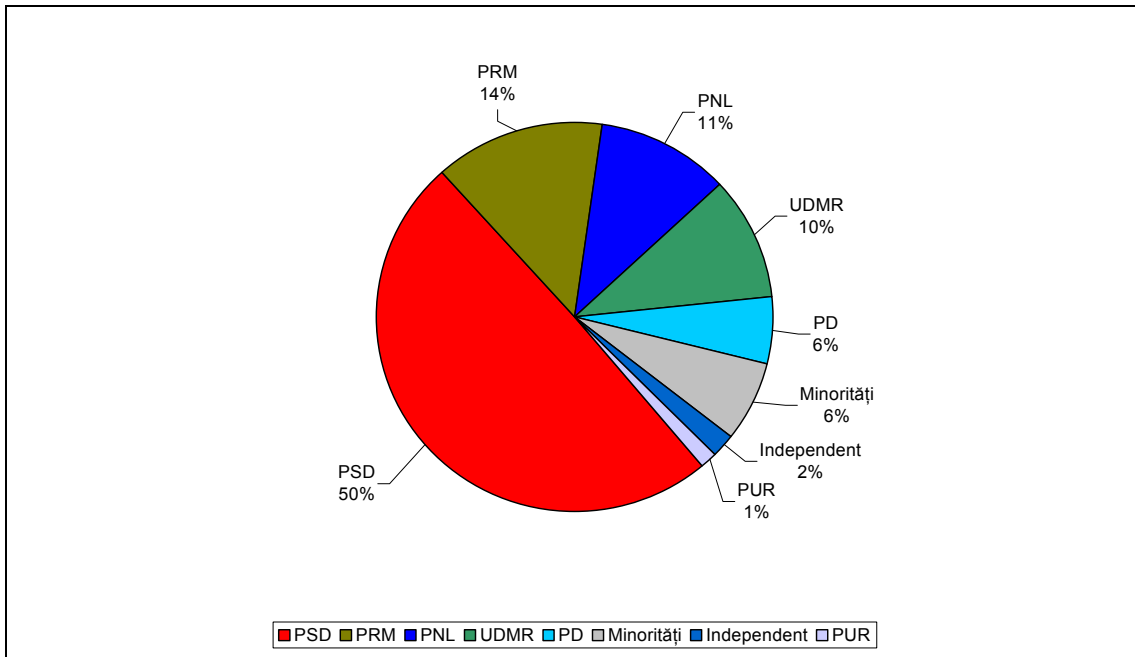
Grafic 3.2 Funcții deținute de parlamentarii care fac parte din asociații, fundații sau alte organizații non-guvernamentale

Grafic 3.3 Parlamentari care dețin funcții în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații non-guvernamentale, din total parlamentari, pe sexe

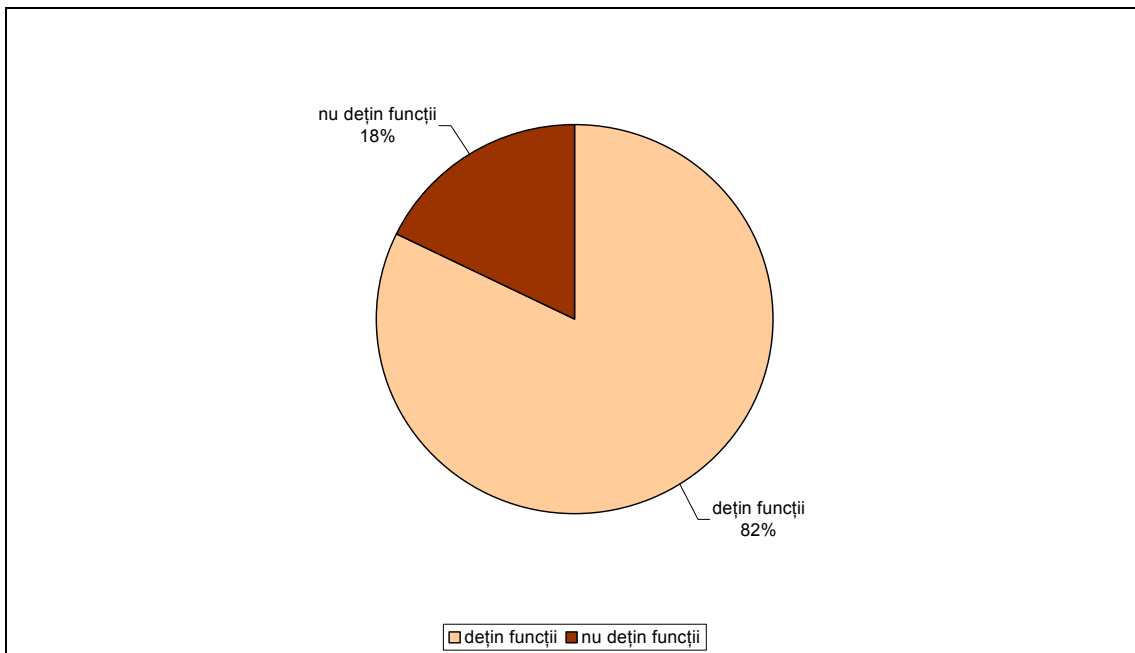

Grafic 3.4 Parlamentari care dețin funcții în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații non-guvernamentale, din total parlamentari, pe grupuri parlamentare

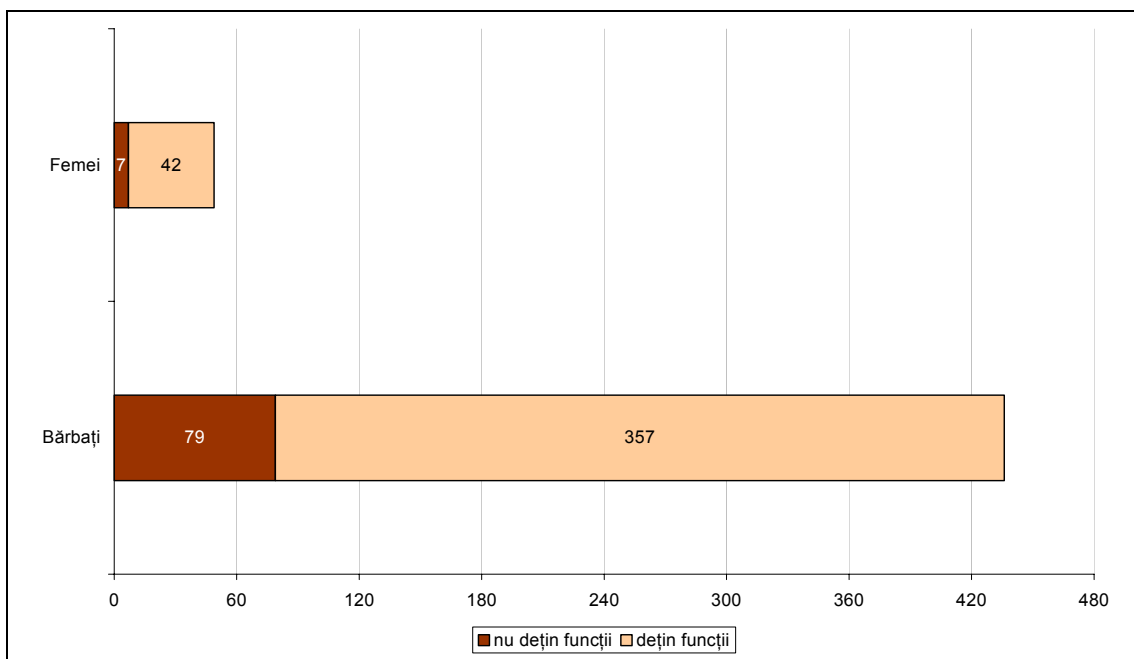

Grafic 3.5 Parlamentari care dețin funcții în cadrul asociațiilor, fundațiilor sau altor organizații non-guvernamentale, pe grupuri parlamentare (procente din total)

Funcții deținute în cadrul partidelor politice

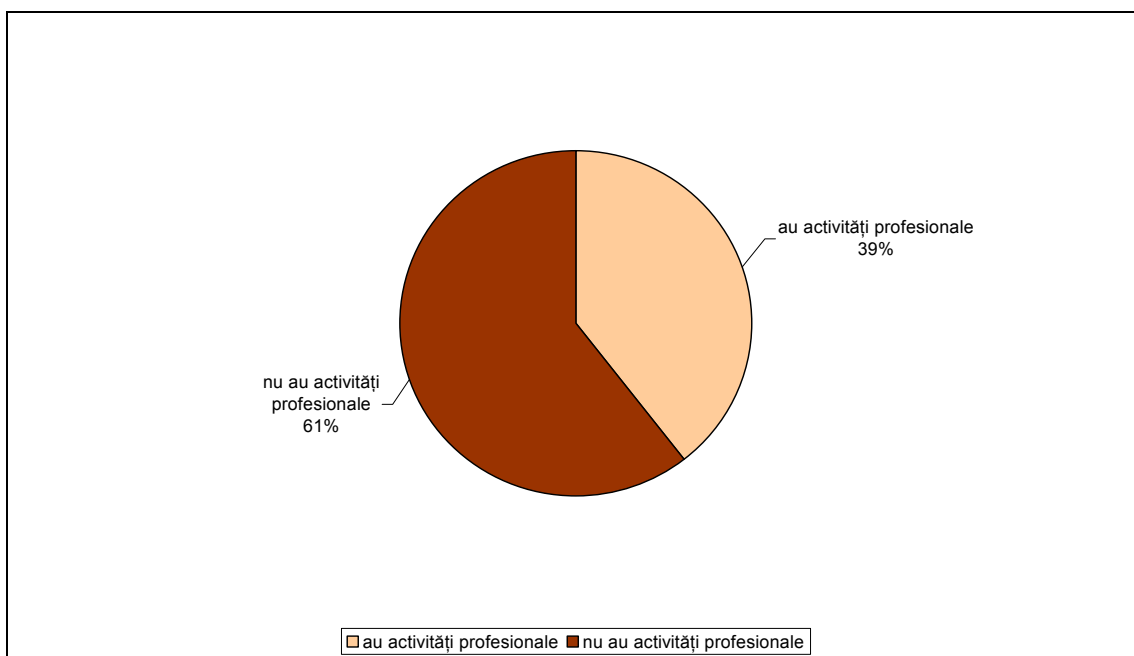

Grafic 3.6 Parlamentari care dețin funcții în cadrul partidelor politice din total parlamentari

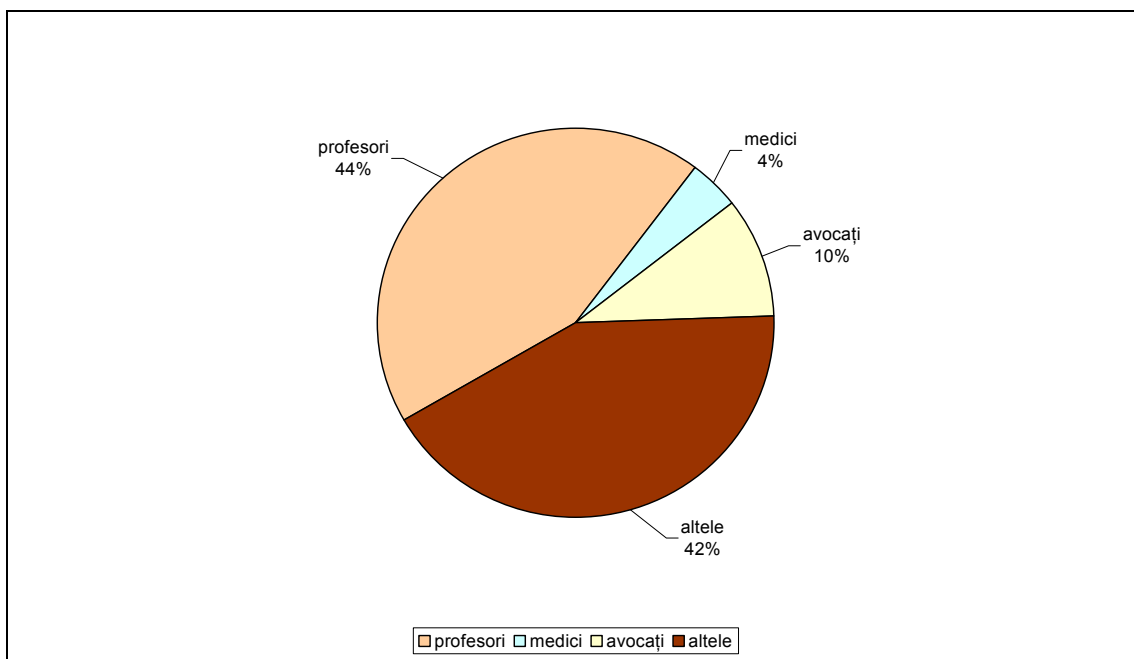

Grafic 3.7 Parlamentari care dețin funcții în cadrul partidelor politice, din total parlamentari, pe sexe

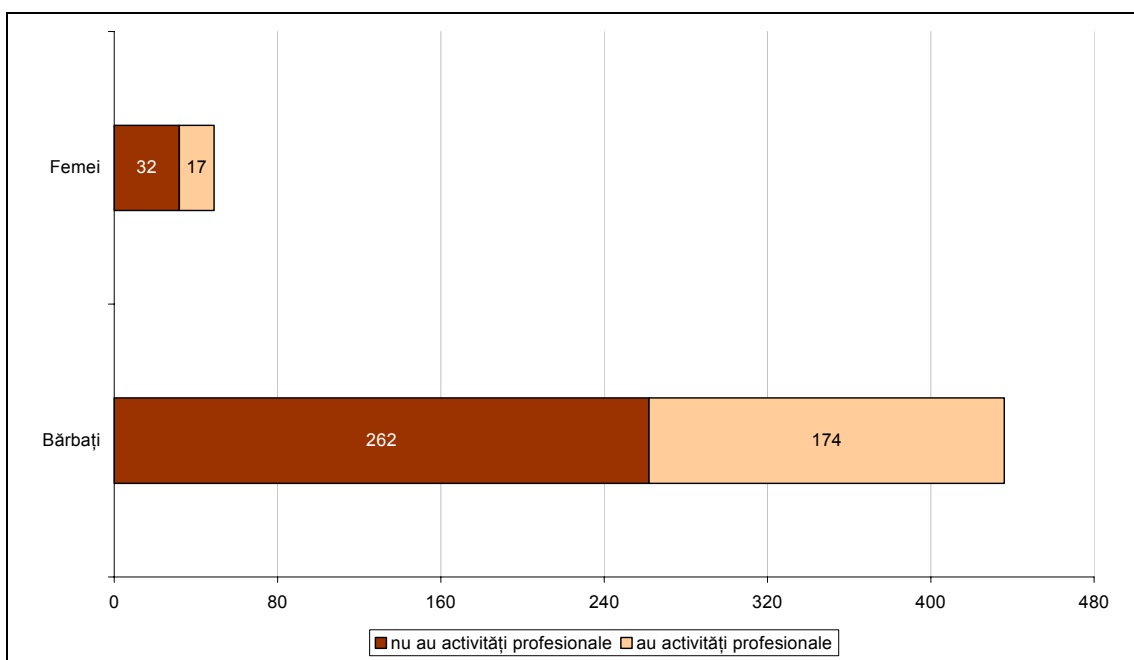
Activități profesionale remunerate

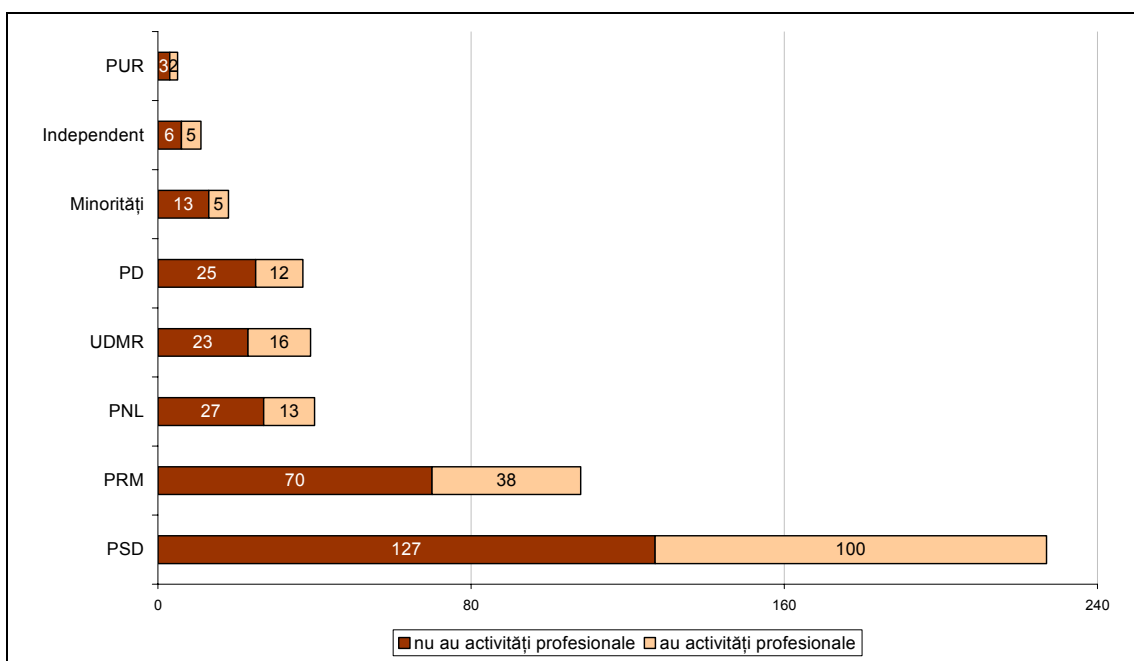
Grafic 3.8 Parlamentari care au activități profesionale remunerate din total parlamentari

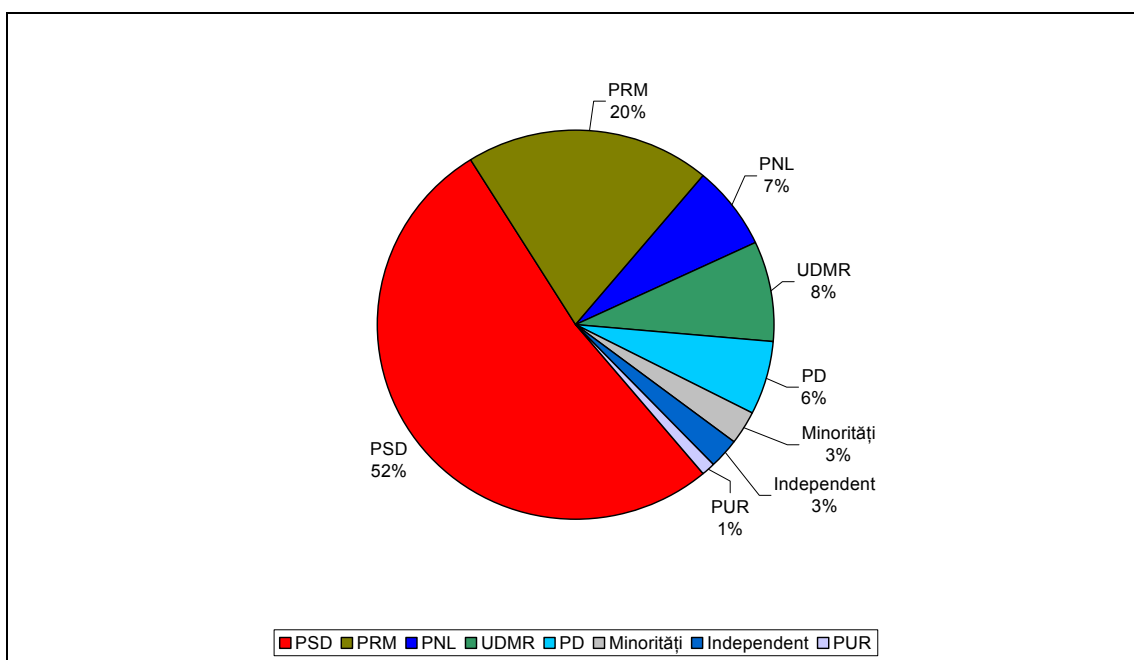
Grafic 3.9 Tipuri de activități profesionale remunerate

Grafic 3.10 Parlamentari care au activități profesionale remunerate, din total parlamentari, pe sexe

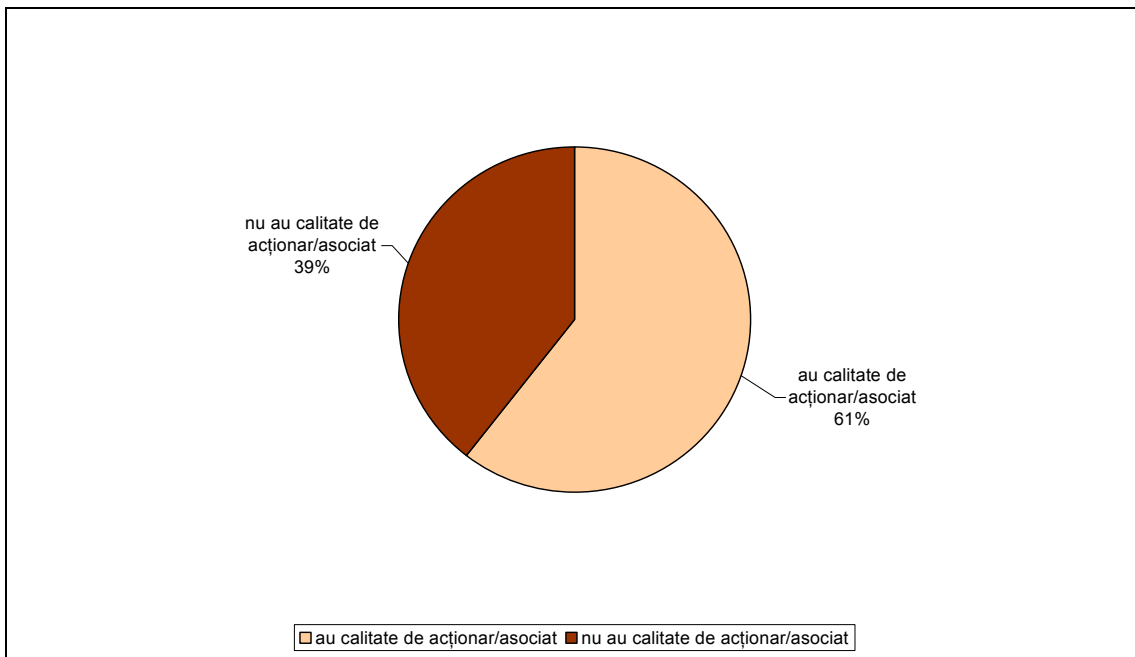

Grafic 3.11 Parlamentari care au activități profesionale remunerate, din total parlamentari, pe grupuri parlamentare

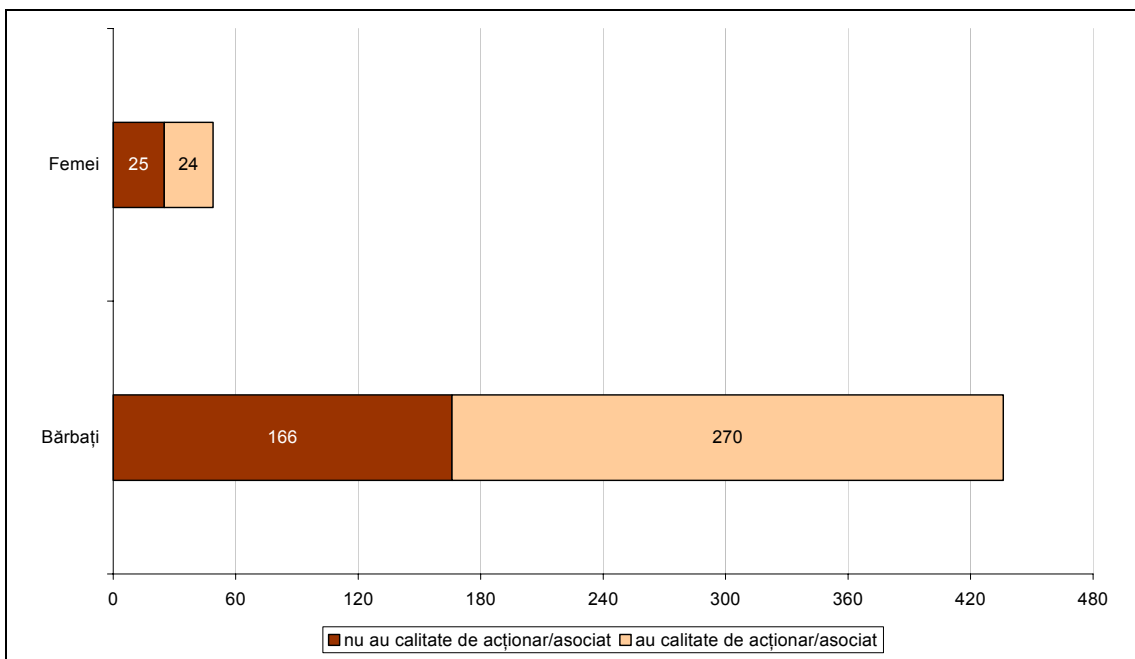

Grafic 3. 12 Parlamentari care au activități profesionale remunerate, pe grupuri parlamentare (procente din total)

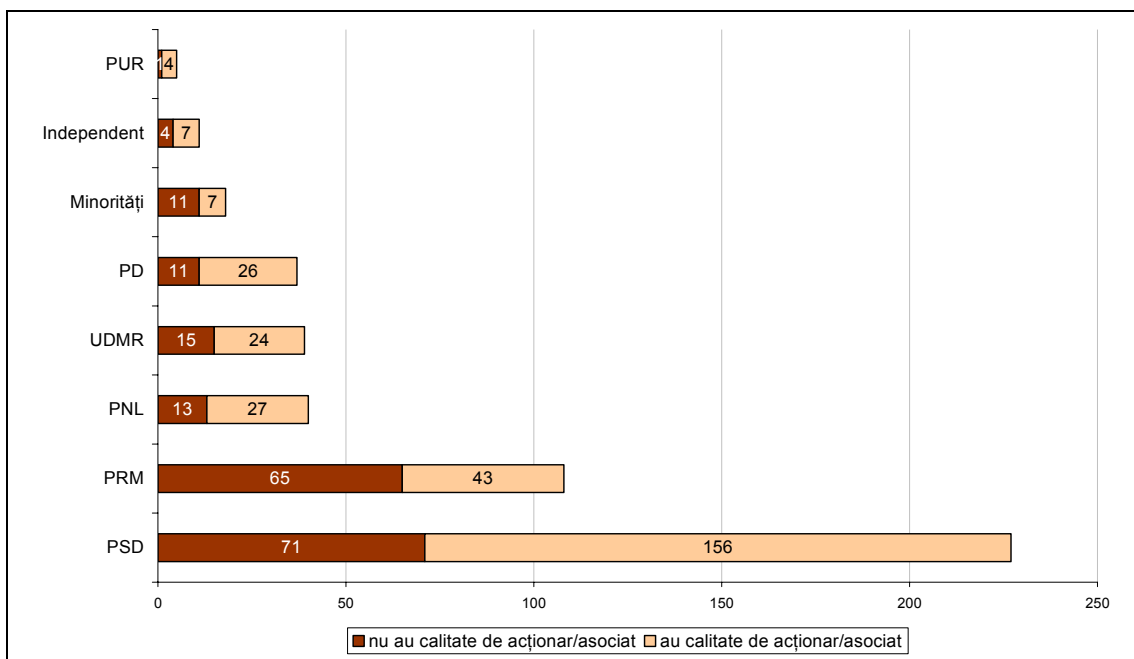
Calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale

Grafic 3.13 Parlamentari care au calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale din total parlamentari

Grafic 3.14 Parlamentari care au calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale, din total parlamentari, pe sexe

Grafic 3.15 Parlamentari care au calitatea de acționar sau asociat la societăți comerciale, din total parlamentari, pe grupuri parlamentare